

COMENÇA EL CURS 2005-2006

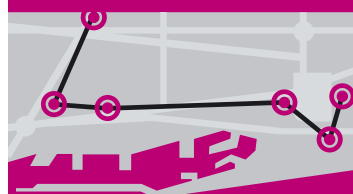
La UPF obre enguany el nou curs el 26 de setembre, primer dia lectiu. L'acte d'inauguració oficial del curs acadèmic 2005-2006 se celebrarà el 3 d'octubre, sota la presidència del rector de la Universitat, Josep Joan Moreso, i comptarà amb la presència del conseller del DURSI, Carles Solà. La lliçó inaugural, "Humanitats i tercera cultura", anirà a càrrec de Francisco Fernández Buey, catedràtic de Filosofia Moral i Política de la Universitat. En el decurs de l'acte, es lliurarà el Guardó d'Honor de la UPF a M. Rosa Virós i Galtier, rectora de la Universitat entre els anys 2001 i 2005.

En l'àmbit docent, la principal novetat serà l'inici de la nova llicenciatura en

Publicitat i Relacions Públiques, amb una oferta de 80 places. En l'assignació del mes de juliol de la preinscripció universitària va tenir una gran acceptació, amb una demanda de 474 places i una nota de tall de 7,71, la segona més alta de la UPF i la més elevada entre les universitats públiques catalanes que la imparteixen.

Publicitat i Relacions Públiques, conjuntament amb els primers cursos d'Administració i Direcció d'Empreses, Economia, Traducció i Interpretació i Humanitats, s'afegeixen enguany al llistat d'estudis de la UPF que s'imparteixen adaptats a la nova metodologia docent de Bolonya.

- 3 Ricard Boix, nou gerent de la UPF
- 5 El CIBM, en marxa
- 9 Jordi Balló, Premi Nacional de Cultura 2005
- 11 Articles científics de la UPF, entre els més citats
- 12 Premi Francesc Noy d'Humanitats
- 13 V Congrés Mundial de la iHEA
- 14 El CRG, institut de recerca de la UPF

El camí vers la implantació definitiva de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES), previst per al 2010, continua cobrint etapes, malgrat el retard del Ministeri d'Educació en la concreció d'alguns aspectes clau de la reforma. La UPF està fent els passos necessaris per tal de garantir que aquest procés de convergència europea atorgui a la Universitat un perfil adequat i singular en l'àmbit de l'EEES. El nostre horitzó és ser una universitat amb una mida similar a l'actual pel que fa als estudis de grau i amb una articulada i sòlida oferta de postgraus públics, que pugui atraure estudiants d'altres països i que a mitjans de novembre es presentarà al DURSI per a la seva aprovació.

Des de l'any 2002 s'han realitzat diferents actuacions i accions prèvies en els àmbits de la sensibilització, l'estudi, la formació i la informació en relació amb l'EEES, com ara el disseny d'experiències pilot d'assignatures sota els criteris de Bolonya, o l'adaptació plena de la llicenciatura en Lingüística. Enguany es va més enllà, i cinc estudis — Administració i Direcció d'Empreses, Economia, Humanitats, Traducció i Interpretació i Publicitat i Relacions Públiques — iniciaran el curs 2005-2006 adaptats a la nova metodologia docent basada en el sistema de crèdits ECTS (European Credit Transfer System), el mecanisme d'equivalència de la càrrega lectiva comú per a totes les universitats de l'EEES. Tots cinc participaran en el pla pilot promogut pel DURSI, del qual la llicenciatura en Biologia ja en forma part.

L'actual sistema d'aprenentatge universitari està basat en la transmissió o el domini de continguts. En canvi, l'objectiu d'aquest procés en l'EEES és que el graduat adquireixi les competències corresponents a la titulació que el capaciten per estar preparat per a l'activitat professional o d'investigació. Això comportarà un canvi de paradigma docent, en què el temps destinat a la classe magistral a l'aula es reduirà sensiblement per posar més èmfasi en les activitats que l'estudiant ha de dur a terme per tal d'assolir les competències previstes. Es passarà del sistema actual, que comptabilitzava deu hores de càrrega lectiva —activitat a l'aula— per crèdit de cada assignatura, al nou càlcul del sistema de crèdits ECTS, pel qual un crèdit representarà 25 hores d'esforç d'aprenentatge de l'estudiant.

La nova organització docent implicarà que la docència rebuda en l'aula sigui aproximadament un 25% del valor del crèdit ECTS, en què les sessions magistrals (grups nombrosos) representaran un 70% de la càrrega lectiva total i la resta correspondrà a sessions de seminari (grups de 12 a 16 alumnes). L'esforç complementari de l'estudiant estarà dedicat al treball d'estudi (biblioteca), individual o en grup, a la realització d'altres tasques o activitats proposades i a la realització d'activitats d'avaluació final (exàmens o treballs de fi de curs).

la programació universitària; la promoció, avaluació i seguiment de la inserció laboral dels titulats, i l'aplicació del coneixement i la recerca universitàries a les necessitats de la societat i del teixit productiu, entre d'altres.

ELS MEMBRES DEL FÒRUM SOCIAL
I EMPRESARIAL DEL CONSELL SOCIAL

Augmenta en un 29% el nombre d'alumnes preinscrits

La UPF va ser la universitat catalana on més va augmentar la demanda en primera preferència en l'assignació de places del mes de juliol, ja que es va incrementar en un 29,2% respecte al curs passat, segons les dades de la preinscripció universitària del curs 2005-2006 que va facilitar el DURSI.

Quant al nombre d'estudiants, un total de 3.919 es van preinscriure enguany en primera preferència a la UPF, mentre que el curs passat aquesta xifra va ser de 3.034. Destaquen els increments obtinguts pels estudis d'Administració i Direcció d'Empreses (ADE), que van passar d'una demanda de 403 places el curs passat a tenir-ne enguany 582, amb un augment del 44,4%; Economia, de 196 a 258 (+ 31,6%) o enginyeria tècnica de Telecomunicació (especialitat Telemàtica), de 75 a 121 (+ 61,3%).

Els estudis en què va disminuir la demanda van ser els de Ciències

Polítiques i de l'Administració, Traducció i Interpretació i enginyeria tècnica en Informàtica de Sistemes. La llicenciatura en Humanitats, malgrat la incertesa del futur de la titulació, va tenir una demanda de 131 places.

L'increment de la demanda va fer que la nota de tall fos més alta en la majoria dels estudis de la UPF (9), mentre que en dos va baixar i en quatre es va quedar com l'any passat. La nota de tall més elevada va ser la dels estudis de Comunicació Audiovisual, amb un 8,34, la tercera més alta de les universitats públiques catalanes. Entre els onze estudis amb la nota de tall més alta, la UPF hi va situar quatre llicenciatures: a més de Comunicació Audiovisual, també Publicitat i Relacions Públiques (7,71), Administració i Direcció d'Empreses (7,61), i Biologia (7,52).

És remarcable la bona acceptació que va tenir la nova llicenciatura en Publicitat i Relacions Públiques, amb una demanda de 474 places i una nota de tall de 7,71, la segona més alta de la UPF —superada per Comunicació Audiovisual— i la més elevada entre les universitats públiques catalanes que imparteixen aquesta titulació.

Volker Neumann clausura el màster en Edició

Volker Neumann, fins fa poc president de la Fira del Llibre de Frankfurt, va ser l'encarregat d'impartir la conferència de cloenda del curs 2004-2005 del màster en Edició de la UPF, que va portar per títol "La indústria del llibre des de la Fira de Frankfurt". L'acte, presidit pel rector de la Universitat, Josep Joan Moreso, va tenir lloc el 30 de juny a

l'auditori de l'IDEC, i va comptar amb la presència de Caterina Mieras, consellera de Cultura.

Volker Neumann (Berlín-Harmsdorf, Alemanya, 1942) ha desenvolupat una llarga carrera professional en el camp de l'edició abans de ser el màxim responsable de la Fira del Llibre de Frankfurt. Així, ha estat cap de màrqueting de les editorials Goldmann Verlag (1980-1987) i Bertelsmann (1987-1992), conseller delegat i director general de l'editorial Bertelsmann (1992-2001) i president estratègic de màrqueting per a l'Europa central i Llatinoamèrica (2001-2002) d'aquesta mateixa editorial.

El màster en Edició de la UPF, que està dirigit pels professors de la Universitat Javier Aparicio i Dolors Oller, ha arribat enguany a la desena edició com a curs plenament consolidat i de reconegut prestigi en el sector editorial internacional.

VOLKER NEUMANN

La UPF i el Grupo Santander amplien la seva col·laboració

La UPF i el Grupo Santander van signar el dia 13 de setembre un conveni que consolida i amplia la col·laboració que ambdues institucions han mantingut des de l'any 2000. En virtut d'aquest acord, el grup financer col·laborarà amb la Universitat en el desplegament de les noves tecnologies al campus, i

en general en la millora dels serveis acadèmics, culturals, esportius i financers prestats a la comunitat universitària.

Josep Joan Moreso, rector de la UPF, i Emilio Botín, president del Grupo Santander, van rubricar l'acord, que tindrà una vigència de quatre anys, prorrogables a dos mes. Després de l'acte de signatura, van visitar diferents edificis del campus de la Ciutadella, acompanyats de Mercè Sala, presidenta del Consell Social de la UPF, entre d'altres.

La UPF comptarà amb la col·laboració del Grupo Santander en el desenvolupament del projecte de traducció a diferents llengües del Campus Global; la posada en marxa de programes de beques de mobilitat i intercanvi dirigides a estudiants i professors d'universitats llatinoamericanes; el suport a la creació d'aules de navegació, laboratoris i altres instal·lacions al campus, o la catalogació i digitalització del Fons Bibliogràfic de la Cambra de Comerç de Barcelona, cedit a la UPF i situat al Dipòsit de les Aigües.

A més, les dues institucions fomentaran l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació en el si de la comunitat universitària mitjançant l'impuls d'una infraestructura inalàmbrica al campus i facilitaran l'adquisició d'ordinadors portàtils als seus membres.

MERCÈ SALA, JOSEP JOAN MORESO
I EMILIO BOTÍN

EL CENTRE D'INNOVACIÓ BARCELONA MEDIA, EN MARXA

El projecte del Centre d'Innovació Barcelona Media (CIBM), una iniciativa conjunta entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, la UPF i catorze empreses privades que pretén impulsar la competitivitat del sector audiovisual, es va presentar públicament el 13 de juliol a l'auditori de l'edifici França. El nou centre estarà ubicat al Parc Barcelona Media, al districte 22@Barcelona, una plataforma d'equipaments i serveis al voltant de l'audiovisual i la comunicació, que també acollirà el futur Campus de la Comunicació de la UPF.

La presentació va anar a càrrec dels consellers de Treball i Indústria, Josep Maria Rañé, i d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Carles Solà; el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, Xavier Casas; el president de la Fundació Barcelona Media Universitat Pompeu Fabra i rector de la UPF, Josep Joan Moreso, i el director general de la Fundació Barcelona Media Universitat Pompeu Fabra, Vicente López.

Prèviament a la celebració de l'acte, es va constituir el patronat que governarà el CIBM, sota el nom de Patronat de la Fundació Barcelona Media Universitat Pompeu Fabra, presidit pel rector de la UPF Josep Joan Moreso, i que està format per representants d'empreses del sector (continguts i tecnologia) en un 54%, i per representants d'institucions relacionades amb la formació, la recerca i la innovació, en un 46%.

El CIBM, que és el primer centre tecnològic a nivell de tot l'Estat dedicat exclusivament a donar servei a totes les àrees que integren la indústria dels mitjans de comunicació, passarà a formar part de la Xarxa de Centres Tecnològics de la Generalitat. Les seves línies principals d'actuació se centraran especialment en la transferència tecnològica; en el sector de la comunicació —on desenvoluparà tasques per àmbits tan diversos com ara l'animació, el cinema, les editorials, els jocs, la música i la discografia, la premsa i la ràdio, els parcs temàtics, la publicitat o la televisió, entre d'altres—, i en la recerca i el desenvolupament, aquesta última a través de l'activitat en aquest camp que actualment porta a terme l'Estació de la Comunicació de la UPF.

D'ESQUERRA A DRETA, X. CASAS, J. M. RAÑÉ,
J. J. MORESO, C. SOLÀ I V. LÓPEZ

ELS MEMBRES DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ
BARCELONA MEDIA UNIVERSITAT POMPEU FABRA

comptar amb els instruments següents: flautes, oboè, clarinets, saxo alt, piano, violins i violoncel·ls.

El Diego comenta que el Conjunt anava una mica just d'integrants, i per això es va obrir la possibilitat a la incorporació de membres externs a la comunitat universitària. A més, des que n'és el director, ara fa tres anys, el grup ha acollit diversos estudiants del programa Erasmus, que aporten un bon nivell musical, malgrat la seva temporalitat.

I és que tot i que en aquests darrers cursos el Conjunt s'ha mantingut igual en un 90%, hi ha una mancança important pel que fa als instruments de corda: "Instrumentistes de corda és el que més necessito des que estic aquí, i són la base de gairebé tot el repertori. Com que no en tinc, haig d'adaptar el programa als instruments que hi ha, i això no és fàcil", es lamenta el director. Però tot i aquest dèficit, la formació compta amb un grup de bons músics, ja que gairebé tots han cursat el grau mitjà del seu instrument (7 o 8 anys d'estudi) i un parell de membres, el grau elemental.

La Montserrat Puiggròs és la pianista de la formació des de fa tres anys. Alumna de 4t. curs d'enginyeria en Informàtica a la UPF —espera acabar els estudis el proper mes de desembre, si tot li va bé—, toca el piano des de petita i ha cursat sis anys d'aquest instrument: "Vaig decidir entrar al Conjunt Instrumental perquè m'agrada molt la música, i era una manera de practicar. Em va atraure, ja que pel fet de ser pianista quasi sempre tocava sola", afirma.

Però el membre més veterà del Conjunt és actualment el Lluís Maria Todó, que hi toca la flauta travessera pràcticament des dels seus orígens, fa uns deu anys. És professor del Departament de Traducció i Filologia de la Universitat: "Ara sóc com l'avi del Conjunt Instrumental, perquè tot són nois i noies jovenets, i jo haig de fer una mica com de vincle i de lligam entre ells", confessa. El Lluís resumeix molt bé les habilitats que adquireix un bon instrumentista: "Capacitat d'anàlisi, de concentració, d'abstracció, disciplina i educació de la sensibilitat i el ritme. La música és una de les activitats més nobles que pot exercir l'ésser humà".

Un dels aspectes en què el Diego es mostra més crític és en el de la poca afició i interès pel món de la música que hi ha a la Universitat: "Segur que un 70% de gent de la comunitat universitària no sap que el Conjunt Instrumental existeix, amb la qual cosa és difícil que això pugui acabar de funcionar". Com a models a seguir, parla dels països d'Europa Central o els Estats Units, on la música es viu amb molta intensitat i les orquestres, dins dels seus campus universitaris, hi són molt nombroses, tant en quantitat com en músics que les integren.

El Cor

El cas del Cor de la UPF és similar al del Conjunt Instrumental: també compta, quan fa falta, amb la participació de membres externs a la Universitat, i amb alguns estudiants Erasmus. El director del Cor, des de fa vuit anys, és l'Enric Azuaga, que compagina aquesta tasca amb la direcció d'altres corals (la Coral Som, de Barcelona, i la Coral de la Roca del Vallès) i la professió de logopeda.

"Dins de la formació sempre hi ha una mobilitat important, però mirem que interfereixi el mínim possible en la marxa del curs, perquè si no hi ha una regularitat, malament", comenta l'Enric. Tot i això, el director afirma que el curs passat el Cor va disposar d'una formació força equilibrada, que va treballar un programa a cinc veus: tres sopranos primeres, quatre segones, quatre contralts, tres tenors i tres baixos.

L'Enric destaca la bona entesa entre els membres del Cor com un factor important per aconseguir fites: "Hi ha un grup humà molt potent, la convivència és fantàstica i me'n serveixo, perquè és l'única manera de fer una feina ben feta. Gràcies a això hem pogut fer coses agosarades".

La M. Lluïsa Sales i l'Albert Pascual són companys dins del Cor. Ambdós havien fet abans una mica de solfeig, tot i que per entrar a la formació no cal experiència prèvia, però sí bona oïda, veu i entonació. Es mostren somrients a la mitja part d'un assaig de l'últim concert del curs, i transmeten la sensació d'estar fent una activitat que realment els agrada. La M. Lluïsa és exalumna de la UPF i canta com a soprano del Cor des de fa sis anys. Hi va entrar quan va començar a estudiar Econòmiques, i tot i que va acabar la carrera i ara ja treballa, ha volgut continuar: "Els divendres acabo a les set de la tarda de la feina i vinc contenta cap als assajos, perquè és una afició que m'encanta. A més, les millors amistats que he fet han estat al Cor".

El seu company, l'Albert, és el primer any que ha cantat a la formació, i ho ha fet com a tenor. El curs passat va estudiar tercer de Comunicació Audiovisual, i reconeix que es va apuntar al Cor "per curiositat". L'Albert en subratlla la part formativa: "Penso que aprens molt i desenvolupes un sentit musical, i a l'hora d'escoltar qualsevol cosa ho fas d'una manera més crítica".

Un dels trets diferencials del Cor respecte als altres dos grups de l'Aula d'Escena és que fa tres trobades intenses de cap de setmana, una per trimestre, que el curs passat van tenir lloc en dos albergs del Maresme. El seu objectiu és completar els assajos habituals, i se solen aprofitar per avançar feina de lectura de l'obra. ▶▶▶

JORNADAES I SIMPOSI DE L'IULA

En el marc dels actes de celebració del Xè aniversari de la seva constitució, l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) va organitzar els dies 16 i 17 de juny les jornades Estratègies de Futur per a les Aplicacions de la Lingüística, en les quals van participar set investigadors externs de reconegut prestigi internacional, amb l'objectiu de planificar les línies estratègiques de les principals aplicacions de la lingüística per als propers deu anys.

D'una altra banda, "Terminologia i dret: complexitat de la comunicació multilingüe" va ser el títol del V Simposi Internacional de Terminologia, que es va celebrar de l'11 al 14 de juliol, en el marc de les activitats d'estiu organitzades pel grup de recerca IULATERM. Aquest simposi va tractar les principals dificultats que planteja la comunicació multilingüe en l'àmbit jurídic des de la perspectiva de la traducció, la terminologia i la conceptualització dels sistemes jurídics en si mateixos. Va analitzar la importància que té dins del món de la traducció el fet de conèixer, a més de la terminologia, les convencions estilístiques pròpies de cada llengua i cultura i la realitat del seu domini.

EL FESTIVAL DIBA, OBERT AL CINEMA DIGITAL

Amb el patrocini principal de l'empresa Canon Europa i el suport de la UPF, de l'1 al 3 de juliol va tenir lloc el festival Digital Barcelona Film Festival (DiBa), que va oferir una àmplia programació audiovisual fruit de la selecció dels millors treballs nacionals i internacionals produïts en format digital. Va ser un punt de trobada per als autors que treballen en format digital, a més d'una oportunitat de mostrar les darreres tendències en l'àmbit de l'audiovisual, tot això en un entorn festiu i participatiu. La programació va incloure l'exhibició de pel·lícules, documentals, videoclips, sessions de discjòqueis (dj's) i videojòqueis (vj's), conferències, videoart, animació, actuacions en viu, workshops, etc.

Entre les activitats que van tenir lloc a la UPF va destacar la retrospectiva dedicada al prestigiós director mexicà de cinema digital Arturo Ripstein, el qual, acompanyat de la seva guionista Paz Alicia Garcíadediego, va oferir una conferència a l'auditori de l'edifici Rambla conjuntament amb Joaquim Jordà, professor dels Estudis de Comunicació Audiovisual. L'auditori de Rambla va ser a més l'escenari d'un seguit de conferències, retransmeses per Internet.

Es va tenir l'oportunitat de veure-hi obres inèdites al nostre país, com per exemple el fenomen emergent de les recents creacions fetes a Nigèria, conegudes com a Nollywood, tercer centre de producció cinematogràfica mundial, darrere de Bollywood (Índia) i Hollywood (EUA).

JOAQUIM JORDÀ, ARTURO RIPSTEIN I PAZ ALICIA GARCIADEDEGO

JORDI BALLÓ, PREMI NACIONAL DE CULTURA

Jordi Balló, director del màster en Documental de Creació de l'Institut d'Educació Contínua de la UPF, va guanyar el Premi Nacional de Cultura 2005 en la categoria de cinema. El guardó va reconèixer les iniciatives documentals sorgides d'aquest màster durant l'any 2004 per la seva qualitat, innovació, llibertat cinematogràfica i incorporació de nous professionals.

Balló, professor dels estudis de Comunicació Audiovisual de la UPF, dirigeix el màster en Documental de Creació des dels seus orígens. L'any passat en van sorgir obres tan reconegudes com *Tierra Negra*, de Ricardo Íscar; *El cielo gira*, de Mercedes Álvarez, o *20 años no es nada* i *De nens*, de Joaquim Jordà.

Els Premis Nacionals de Cultura, que anualment concedeix la Generalitat de Catalunya, premien persones o entitats que han fet aportacions rellevants en els respectius àmbits culturals. El lliurament dels guardons va tenir lloc el 18 de setembre en un acte celebrat al Teatre Nacional de Catalunya.

JORDI BALLÓ

IMMIGRACIÓ I TRANSFORMACIÓ SOCIAL A ESPANYA

La raó principal que mou les persones a emigrar és la presència d'altres compatriotes en el lloc de destinació, per davant dels nivells de pobresa i de desocupació del país del qual procedeixen. Aquesta és la conclusió a la qual ha arribat un estudi de la Fundació BBVA i de l'Institut d'Estudis Autònoms (IEA), dirigit conjuntament pels professors Guillem López Casanovas, catedràtic d'Economia de la UPF i director del Centre de Recerca en Economia i Salut (CRES), i Enric Argullol, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat.

La primera part de la investigació, dirigida per Guillem López, ha realitzat un estudi social i econòmic sobre la immigració a Espanya a partir de l'anàlisi dels factors interns dels països d'origen que més influeixen en la decisió d'emigrar dels seus ciutadans. Enric Argullol ha dirigit la segona part de l'estudi, que ha consistit en l'anàlisi comparativa dels aspectes jurídics que comporta la immigració en diversos països, observant amb deteniment les característiques del fenomen de la reagrupació familiar.

Aquest exhaustiu treball, en el qual han participat més de vint investigadors procedents d'universitats nacionals i estrangeres, ha tingut com a principal objectiu estudiar els principals aspectes socials, econòmics i jurídics implicats en el fenomen migratori de persones procedents d'altres contrades cap al nostre país, amb una anàlisi molt detallada de quina és la situació a Catalunya.

ARTICLES CIENTÍFICS DE LA UPF, ENTRE ELS MÉS CITATS

Una anàlisi realitzada per ISI Essential Science Indicators ha posat de manifest que, dins de l'àmbit de l'economia i l'empresa, els treballs que han experimentat un percentatge major quant a l'increment en el nombre de vegades que han estat citats, pel període comprès entre desembre del 2004 i febrer del 2005, són els treballs publicats pels professors del Departament d'Economia i Empresa de la UPF.

Un total de 283 articles publicats per investigadors d'aquest departament han aconseguit ser treballs de referència per a d'altres autors, és a dir, han aconseguit ser citats un total de 1.776 vegades en el període considerat en l'anàlisi. Afegeix l'informe que, tenint en compte que es tracta d'una universitat jove que va començar la seva singladura l'any 1990, aquest elevat índex de citació "situa la ciutat de Barcelona com a líder mundial en la recerca en economia i administració d'empreses".

D'acord amb aquesta mateixa font, l'article de la UPF que més vegades ha estat citat (164 vegades) en l'àmbit de l'economia és el publicat al *Journal of Economic Literature* de desembre de 1999, per Clarida, R. ; Galí, J. i Gertler, M. : "The science of monetary policy: a new keynesian perspective".

PREMI I NOMENAMENT PER A DOS CATEDRÀTICS

JORDI GALÍ

ANDREU MAS-COLELL

Jordi Galí, catedràtic del Departament d'Economia i Empresa de la UPF i director del Centre de Recerca en Economia Internacional (CREI), va ser guardonat amb el prestigiós premi Yrjö Jahnsson Award d'economia per les seves contribucions a la macroeconomia i les seves aplicacions a la política monetària. El guardó, creat l'any 1993 a Finlàndia per la Fundació Yrjö Jahnsson, s'atorga cada dos anys a un o dos joves economistes europeus que hagin fet una contribució significativa en investigació en l'estudi de l'economia a Europa.

D'altra banda, el Ple de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va acordar, en la sessió del 13 de juny passat, nomenar el també catedràtic d'Economia de la UPF Andreu Mas-Colell nou membre numerari per la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

CONGRÉS EUROPEU DE MÈTODES D'ENQUESTA

La UPF, conjuntament amb l'Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses (ESADE), adscrita a la Universitat Ramon Llull, va organitzar del 18 al 22 de juliol el I Congrés Europeu de Mètodes d'Enquesta, sorgit de la necessitat de l'intercanvi d'informació entre experts nacionals i europeus sobre les enquestes, una de les principals fonts d'informació de la societat actual.

L'edifici Roger de Llúria va acollir les sessions regulars del Congrés, que va comptar amb un comitè organitzador, del qual en va formar part Mariano Torcal, director del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat. La trobada es va celebrar amb la voluntat de ser un fòrum pluridisciplinari de debat, i va comptar amb la presència d'investigadors de diverses disciplines de l'àmbit de les enquestes —negocis, màrqueting, salut o demografia— entre d'altres.

L'acte de cloenda va tenir lloc a l'auditori de l'àgora Jordi Rubió i Balaguer, sota la presidència de Josep Joan Moreso, rector de la UPF. Posteriorment, es va inaugurar oficialment la European Association for Survey Research (EASR), una associació creada per contrastar la recerca en el camp dels mètodes d'enquesta a escala europea.

PREMI FRANCESC NOY D'HUMANITATS

El dia 5 de juliol, a l'auditori de l'àgora Jordi Rubió i Balaguer, va tenir lloc l'acte de lliurament del premi Francesc Noy d'Humanitats 2005, convocat per la Facultat d'Humanitats de la UPF, que enguany va complir la seva tercera edició. Aquest guardó s'atorga al millor treball de recerca de batxillerat en qualsevol disciplina d'humanitats presentat durant el curs acadèmic en els centres de secundària públics, privats o concertats de Catalunya.

El premi va correspondre al treball "Un reflex groc i blau, com una perla", presentat per Helena Cañadas Salvador, estudiant del Col·legi Salesià Sant Antoni de Pàdua de Mataró, i tutoritzat per la professora Sílvia Egea Álvarez, que versa sobre la relació entre la literatura i la pintura. El jurat —format pel degà de la Facultat d'Humanitats, Miquel Berga, i pels vicedegans Josep M. Salrach, Neus Galí, Juan Antonio Rodríguez i Michael Pfeiffer— en va valorar especialment l'originalitat i la transversalitat del tema escollit.

La guanyadora va obtenir un premi dotat amb 1.000 euros i un ordinador portàtil Toshiba, mentre que a la resta de finalistes els va correspondre un diccionari electrònic Casio. Enguany s'han presentat 102 treballs seleccionats per 63 centres públics i 39 de privats, mentre que el 2004 aquesta xifra va ser de 96, i el 2003, de 62.

MIQUEL BERGA LLIURA EL PREMI A LA GUANYADORA

DEBAT SOBRE ELS ESTUDIS HISPÀNICS

El Campus Internacional i el Departament d'Humanitats de la UPF, conjuntament amb la Universitat de Chicago, van organitzar el simposi Noves Perspectives Crítiques en els Estudis Hispànics als Estats Units i a Catalunya, que va tenir lloc el dia 1 de juliol a l'edifici Roger de Llúria.

L'objectiu de la trobada va ser oferir un espai d'intercanvi, reflexió i debat sobre les investigacions actuals que es porten a terme als Estats Units d'Amèrica i a Catalunya al voltant dels estudis literaris i culturals hispànics en català i en castellà. El comitè organitzador del simposi va estar format pels professors Antonio Monegal i Marta Puxan, del Departament d'Humanitats de la UPF, i Mario Santana, Gemma Delicado, i Tànit Fernández de la Reguera, de la Universitat de Chicago.

El programa va incloure tres taules rodones, en les quals diferents investigadors i estudiants de doctorat d'universitats dels Estats Units i de la UPF van presentar les seves recerques. Aquestes intervencions van servir de base per al diàleg entre els membres de la taula i el públic.

LA POLARITZACIÓ ÈTNICA, EN L'ORIGEN DELS CONFLICTES

En el treball “Ethnic Polarization, Potential Conflict, and Civil Wars”, publicat a la prestigiosa revista econòmica *The American Economic Review*, el professor del Departament d'Economia i Empresa de la UPF José García-Montalvo i la investigadora del Banc Mundial Marta Reynal-Querol, observen l'aparent absència de relació entre l'heterogeneïtat social i el conflicte, proposant un nou indicador per mesurar el grau de conflicte social potencial: la polarització ètnica.

Partint de la base que els conflictes socials i les guerres civils són factors de distorsió fonamentals en el desenvolupament econòmic, i que un nivell de renda baixa els afavoreix, els autors es mostren en contra dels estu-

dis que atribueixen les discrepàncies socials a la diversitat (o fragmentació) ètnica i religiosa.

Per contra, els estudis més recents indiquen que una gran diversitat ètnica podria actuar com a factor protector davant de potencials conflictes socials que acabarien esdevenint en guerra civil. Per tant, els autors proposen tenir en compte com a nou indicador la polarització ètnica en lloc de la fragmentació i sostenen que la probabilitat més alta de conflicte s'esdevé quan coexisteixen dos grups ètnics, religiosos o ideològics, de magnituds molt similars. Mitjançant el nou indicador, es posa de manifest que la polarització ètnica ha estat un determinant fonamental en les guerres civils que s'han produït en el món des de 1960.

V CONGRÉS MUNDIAL DE LA IHEA

DANIEL KAHNEMAN, A LA SESSIÓ DE CLOENDA

La UPF va acollir del 10 al 13 de juliol el V Congrés Mundial de la International Health Economics Association (IHEA), que sota el títol “Invertint en Salut” va reunir economistes de la salut d'àmbit internacional. Prop de dos mil investigadors de tot el món van assistir al Congrés, que va estar presidit pel catedràtic d'Economia de la UPF Guillem López Casanovas, director del Centre de Recerca en Economia i Salut (CRES) de la Universitat.

Entre els principals conferenciants que hi van participar destaquen l'israelià Daniel Kahneman,

premi Nobel d'Economia 2002, i altres especialistes de la matèria, com ara els economistes Michael Grossman, Indira Hirway o el professor del Departament d'Economia i Empresa de la UPF Xavier Sala i Martín.

Aquesta trobada anual, que és la primera vegada que se celebrava a Espanya, va tractar, entre d'altres, els temes següents: obesitat i cost; edat i dependència; antropometria i economia; econometria; epidèmies i pobresa; disparitats en la salut; avaluació econòmica; causalitat de la salut i dels serveis mèdics; assegurança i selecció adversa; productes farmacèutics; privatització; font i demanda; tecnologia, creixement i canvi, i mà d'obra i formació.

El Congrés, que va comptar amb un comitè científic format per uns 160 experts, va incloure diferents presentacions paral·leles, que van fer-se a l'edifici Roger de Llúria, i una sessió plenària, que va tenir lloc al Centre de Convencions Internacional de Barcelona del Fòrum de les Cultures, i en la qual van intervenir Michael Grossman, Xavier Sala i Martín i Indira Hirway.

La sessió de clausura, que va presidir la ministra de Sanitat, Elena Salgado, es va celebrar el 13 de juliol al Palau de la Música Catalana de Barcelona i va anar a càrrec de l'economista Daniel Kahneman. Aquest acte va suposar també la inauguració de les XXV Jornades de la Asociación de Economía de la Salud, que sota el títol “Economia de la Salut, on som 25 anys després?”, va aplegar del 13 al 15 de juliol a l'edifici de l'Escola Superior de Comerç Internacional (ESCI) experts espanyols en la matèria.

PLATAFORMA TECNOLÒGICA PER A MEDICAMENTS INNOVADORS

Farmaindústria va organitzar el 6 de juliol l'acte de llançament de la Plataforma Tecnològica Espanyola per a Medicaments Innovadors, una nova iniciativa que, impulsada estratègicament per la Unió Europea dins del VII Programa Marc d'Investigació, persegueix millorar la competitivitat dels seus països membres en R+D farmacèutica davant d'altres mercats com, per exemple, el nord-americà. Més d'un centenar de membres de la indústria farmacèutica i de diferents centres d'investigació van assistir a l'acte, que va tenir lloc a la seu del CNIMA.

Espanya és el primer país europeu que s'ha preparat davant del que s'espera que sigui una de les prioritats del nou Programa Marc europeu. La plataforma tecnològica espanyola està gestionada per investigadors i també per representants de la indústria farmacèutica de tot Espanya, i entre els seus membres hi ha Ferran Sanz, coordinador del Grup de Recerca en Informàtica Biomèdica de l'IMIM-UPF; Javier Urzay, de Farmaindústria, i Jaime Algorta, de la Fundació LEIA.

APRENDRE COMPETINT

El First Infobiomed Training Challenge és una innovadora experiència formativa coordinada per la Unitat de Recerca en Informàtica Biomèdica (GRIB), de l'IMIM-UPF, i organitzada per la xarxa europea Infobiomed. L'experiència ha aplegat deu científics joves, de 25 a 30 anys, de set països diferents, els quals han hagut de competir per resoldre problemes científics mitjançant el diàleg entre les diferents disciplines associades a la informàtica biomèdica. El curs va tenir lloc a Viladrau (Barcelona) del 12 al 16 de setembre i ha significat una innovadora forma d'aprenentatge a Europa.

Des d'aquest nou enfocament pedagògic, en aquesta primera edició del curs, els temes estudiats han estat els mecanismes biològics de la terapèutica del càncer i la modelització de les estructures genètiques implicades en aquesta afecció. Com a premi, els millors estudiants podran gaudir d'una beca que els permetrà fer una estada d'un mes en una de les organitzacions de la xarxa Infobiomed.

Infobiomed és una xarxa d'excel·lència coordinada pel GRIB, que pretén promoure sinergies entre la bioinformàtica i la informàtica mèdica, la qual cosa obre excel·lents oportunitats per a l'avenç de la medicina personalitzada.

FERRAN SANZ, DIRECTOR DEL GRIB, AMB ELS PARTICIPANTS

EL CRG, INSTITUT DE RECERCA DE LA UPF

El passat 15 de juliol es va publicar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya l'adscripció del Centre de Regulació Genòmica (CRG) a la Universitat Pompeu Fabra, com a institut universitari de recerca.

El CRG, centre d'investigació bàsica promogut pel Govern de la Generalitat des de desembre del 2000, està regit per una Fundació, el Patronat de la qual està format per la Generalitat de Catalunya (DURSI i Departament de Sanitat) i la UPF. Juntament amb el Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la UPF i l'IMIM, centre adscrit a la UPF des de l'any 2000, forma part del nucli científic inicial del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB).

Com a institut universitari de recerca adscrit a la UPF, la Fundació CRG tindrà com a finalitats la recerca científica i tècnica en l'àmbit de la genòmica i qualsevol altre àmbit relacionat; la realització d'estudis de doctorat i de postgrau en els mateixos àmbits, previ acord de la Comissió de Doctorat de la UPF, i la col·laboració en docència de pregrau i de postgrau. Amb aquesta finalitat, la UPF i el CRG elaboraran una proposta conjunta de membres del CRG que podran impartir docència a la UPF.

MECANISMES EVOLUTIUS IMPLICATS EN LA SÍNDROME DE WILLIAMS-BEUREN

L'equip d'investigadors liderat pel professor Luis Alberto Pérez Jurado, de la Unitat de Genètica del CEXS, ha publicat els resultats de la seva investigació sobre la síndrome de Williams-Beuren, que aporta dades significatives sobre els mecanismes evolutius que han fet possible la presència d'aquesta alteració cromosòmica que afecta els éssers humans des del naixement. L'article s'ha publicat a la revista *Genome Research*, amb el títol "Evolutionary mechanism shaping the genomic structure of the Williams-Beuren syndrome chromosomal region at human 7q11.23".

en la qual han tingut lloc diferents duplicacions i altres reordenaments cromosòmics que poden haver contribuït a l'especiació. L'estructura d'aquesta regió presenta una important variabilitat genòmica entre les diferents espècies d'homínids, i les duplicacions segmentàries presents en humans predisposen a la variabilitat de la regió o fins i tot a patir la síndrome en determinats individus.

La síndrome de Williams-Beuren comporta un conjunt d'alteracions neurològiques i cardíaques, una de les malalties denominades "rars", amb una incidència en la població d'1 entre 10.000 nadons vius. En la majoria dels casos l'origen de l'afecció és una deleció en la regió cromosòmica 7q11.23, la pèrdua d'un fragment d'aquest cromosoma, facilitada per les duplicacions segmentàries que han evolucionat en el nostre genoma.

La recerca duta a terme per l'equip investigador ha comparat la regió ortòloga afectada en la síndrome de Williams-Beuren amb el genoma de diverses espècies animals, mamífers i primats (ratolí, macaco, oran-

gutàn, goril·la, ximpanzé). Una de les conclusions del treball ha estat que en els homínids la regió estudiada és una de les àrees que presenta un major dinamisme evolutiu, amb una evolució relativament ràpida i recent —d'entre 12 a 16 milions d'anys—,

EXPERTS ANALITZEN ELS AVENÇOS DE LA FARMACOGENÒMICA I LA FARMACOGENÈTICA

Els dies 11 i 12 de juliol es va celebrar la reunió de treball internacional "Pharmacogenomics and Pharmacogenetics: Current Challenges and Bioinformatics Support", organitzada per la Universitat Pompeu Fabra, l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica i la Universitat de Santiago de Compostel·la, que va tenir lloc a la Unitat d'Investigació en Informàtica Biomèdica, IMIM-UPF. El comitè organitzador de l'acte va estar format per Ferran Sanz, coordinador del GRIB; Rafael de la Torre, de la Unitat de Recerca en Farmacologia, i per Àngel Carracedo i María Isabel Loza, de la Universitat de Santiago de Compostel·la.

La reunió de treball va comptar amb la participació de diferents experts, tant nacionals com internacionals, que

van debatre al voltant de com avançar en els camps de la genètica i la genòmica aplicades al desenvolupament de medicaments. Segons va afirmar Ferran Sanz, a Espanya, "la genètica i la genòmica aplicades al desenvolupament de medicaments estan encara en fase embrionària". A més, el desenvolupament d'aquestes disciplines a Espanya "pot suposar una gran oportunitat per situar-la a l'avantguarda de la recerca en una de les àrees prioritàries de la investigació europea per al VII Programa Marc, com és el desenvolupament de medicaments".

Aquesta trobada va comptar també amb la col·laboració del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la UPF, l'INB i les xarxes Infobiomed i inBioMed, a més del suport de *Prous Science*.

L'IULA COMPLEIX DEU ANYS

M. Teresa Turell,
directora de l'IULA

L'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra va néixer el 1994 amb una vintena d'investigadors que formaven part d'un sol grup de recerca, el grup LATERAL (Lingüística Aplicada al Tractament del Llenguatge), i es plantejaven com a objectiu comú —ara ja assolit— la constitució d'un corpus tècnic multilingüe (català, espanyol, anglès, francès i alemany), vertebrat en cinc àrees temàtiques (dret, economia, medicina, medi ambient i informàtica).

Actualment l'IULA és un institut interdepartamental que aplega investigadors dels departaments de Traducció i Filologia, Ciències Polítiques, Humanitats i Tecnologia de la UPF, així com també investigadors externs d'altres universitats i institucions dedicades a la recerca.

Un total de 58 membres, entre personal docent i investigador, personal en formació investigadora i d'administració i serveis, són els protagonistes directes d'aquesta, encara breu, història del nostre institut, plenament consolidat en el punt de mira internacional com a centre de referència en l'àmbit de la lingüística aplicada.

Al llarg d'aquests deu anys, l'IULA ha portat a terme recerca bàsica i aplicada en lingüística de manera ininterrompuda i ha desenvolupat eines i recursos relacionats amb aplicacions tecnològiques de processament del llenguatge. Està especialitzat en enginyeria lingüística, lingüística computacional, lèxic, terminologia, lexicografia, discurs especialitzat, discurs general, variació i canvi lingüístic, lingüística forense i documentació digital. Actualment, té nou projectes de recerca competitiu vius, tant en programes nacionals com europeus, i ha signat 47 convenis de col·laboració amb universitats i 30 acords amb diferents organismes públics i empreses. La seva activitat investigadora es desenvolupa a través de tres grups de recerca —IULATERM, UVAL i INFOLEX— i tres laboratoris: OBNEO (Observatori de Neologia), LATEL

(Laboratori de Tecnologies Lingüístiques) i FORENSICLAB (Laboratori de Lingüística Forense). Les nostres publicacions pròpies, els *Papers de l'IULA* i les *Edicions de l'IULA*, recullen els resultats d'aquesta intensa dedicació investigadora.

Pel que fa a la docència, l'IULA imparteix des del 1994 el doctorat, màster i DEA en Ciències del Llenguatge i Lingüística Aplicada —Menció de Qualitat de l'ANECA—, pel qual han passat 140 alumnes, dels quals gairebé un 40% tenien beca i un 58% eren estrangers. S'han llegit 18 tesis i 42 estan inscrites. D'altra banda, l'Institut imparteix i participa en programes de postgrau, tant presencials com virtuals.

L'activitat de transferència de tecnologia s'ha materialitzat en resultats com el Banc de Coneixement sobre el Genoma Humà; l'extractor de Neologia; un prototip d'estació de treball lexicogràfic; un validador automàtic de traduccions; el Banc de Dades de Neologismes; el Banc de Dades Terminològiques; el Banc de dades RITerm-BD; el *Lèxic de prevenció de riscos laborals*; i el *Catàleg de diccionaris catalans*. També oferim un servei de peritaje judicial en diverses dimensions lingüístiques (identificació de parlants; perfils lingüístics; plagi; autoria; desambiguació terminològica, lèxica, semàntica, pragmàtica de textos; propietat intel·lectual; copyright).

Els actes del desè aniversari han inclòs la celebració durant tot l'any de diferents activitats (jornades, exposicions i publicacions). Tot plegat representa un final d'etapa però no de trajecte. Després d'un període de creativitat en la recerca i d'estructuració interna i institucional, l'IULA es planteja la seva consolidació com a centre integral de referència en lingüística aplicada. Els nostres objectius són la projecció internacional, consolidar les línies actuals de recerca, i reflexionar sobre quines són les àrees prioritàries per desenvolupar una activitat investigadora encara més competitiva a escala europea. ○